

## POSTANOWIENIE

3 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 3 lipca 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z powództwa D. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.  
przeciwko E. F. i N. P.  
o zapłatę,  
na skutek skargi kasacyjnej E., F. i N. P.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu  
z 28 listopada 2022 r., I AGa 443/21,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 października 2021 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził solidarnie od pozwanych E. F. i N. P. na rzecz strony powodowej D. sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 240 037,55 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach sądowych.

Wyrokiem z 28 listopada 2022 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację pozwanych oraz orzekł o kosztach sądowych.

Pozwani wnieśli skargę kasacyjną od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości. Skarżący, jako podstawę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazali nieważność postępowania przed Sądem II instancji, a także okoliczność, że zaskarżony wyrok oczywiście narusza prawo.

W ocenie skarżących, wydanie wyroku przez Sąd Apelacyjny w składzie jednoosobowym skutkuje nieważnością postępowania, gdyż narusza art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, co doprowadziło do ograniczenia prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy, a nie było konieczne dla ochrony zdrowia publicznego. Na poparcie swojego stanowiska, skarżący przywołali uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., która – jako zasada prawna – wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego.

Nadto, w ocenie pozwanych niniejsza skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona uwagi na rażące naruszenie prawa przez Sąd Apelacyjny, gdyż sama treść orzeczenia jest sprzeczna z ustaleniami stanu faktycznego sprawy, co zostało spowodowane rażącą wadliwością prowadzonego postępowania i błędnym zastosowaniem regulacji materialnoprawnych. Mimo zarzutów kierowanych przez pozwanych, nie rozpoznano istoty sprawy w zakresie ustalenia rzeczywistej szkody powoda, a w konsekwencji naruszono art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 327<sup>1</sup> § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. i w związku z art. 391 § 1 k.p.c., które miały istotny wpływ na wynik sprawy. Oczywiście naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. dotyczyło oddalenia przez Sąd Okręgowy, a także przez Sąd Apelacyjny, dowodu z opinii innego biegłego, który prowadziłby do ustalenia szkody po stronie powoda z uwzględnieniem kosztów postępowania upadłościowego W. sp. z o.o. W ocenie Skarżących orzeczenie zasądzające od solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 240 037,55 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 19 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty, a także orzeczenie oddalające apelację pozwanych, stanowią przejaw rażącego naruszenia prawa materialnego w postaci art. 299 § 1 i 2 k.s.h. Pozwani wykazali w ramach postępowania, że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody (a co najmniej, że ewentualna szkoda jest niższa, aniżeli kwota zasądzona), zatem skarga kasacyjna jest konieczna i uzasadniona.

Sąd Apelacyjny nie odniósł się do zarzutu pozwanego w przedmiocie dokonania spłaty wierzytelności powoda na kwotę 113 214,92 zł, co miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia. Nadto, Sąd Apelacyjny, na podstawie samodzielnie

przeprowadzonych dowodów, poczynił nowe ustalenia w sprawie (zdaniem pozwanych rażąco wadliwe), jednak nie zrewidował w ich perspektywie pozostałych ustaleń, które są nierozzerwalnie połączone. Skoro Sąd Apelacyjny określił datę właściwą do złożenia wniosku o upadłości spółki inną, aniżeli Sąd Okręgowy, to koniecznym było ustalenie potencjalnej spłaty powoda na tę datę.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania oraz zapewniać jednolitość orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny.

W przepisach kodeksu postępowania cywilnego skarga kasacyjna została ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

W pierwszej kolejności Sąd Najwyższy rozważył zarzut nieważności postępowania, polegający (zdaniem skarżących) na niezgodnym z prawem składzie orzekającym, wydającym zaskarżone orzeczenie, tj. składzie jednoosobowym.

Sąd Najwyższy uznał, że w sprawie nie zaistniała nieważność postępowania. Rozstrzygnięcie Sądu II instancji zostało wydane w oparciu o obowiązujące w jego dacie przepisy prawa, tj. art. 15zżs ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.). Zgodnie z nim, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania tego z nich, który obowiązywał jako ostatni, w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego; w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego, z wyjątkiem spraw rozpoznawanych w składzie jednego sędziego i dwóch ławników; prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawłość lub precedensowy charakter sprawy.

Zatem Sąd II instancji, wydając orzeczenie w przedmiotowej sprawie w składzie jednoosobowym, działał na podstawie i w granicach prawa. W konsekwencji brak jest podstaw do stwierdzenia, że zaskarżone orzeczenie zostało warunkach nieważności postępowania.

Przechodząc do analizy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazać należy, że analiza zaskarżonego wyroku może być dokonana jedynie pod kątem tego, czy uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera argumenty, przekonujące o oczywistej zasadności skargi.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane przypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, dostrzegalne

w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a więc sytuacji kiedy wyrok może być uznany za bezprawny. Konieczne byłoby zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 1 marca 200;2 r., I PKN 34/01; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, z 26 października 2022 r., I CSK 3332/22, z 29 stycznia 2021 r., I CSK 491/20).

Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2022 r., I CSK 5140/22 i powołane tam orzecznictwo).

Analiza skargi prowadzi do jednoznacznego wniosku, że sprowadza się ona wyłącznie do polemiki i kwestionowania ustaleń faktycznych, poczynionych przez Sąd drugiej instancji oraz oceny materiału dowodowego, co jest niedopuszczalne.

Przepis art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. stanowi, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wprawdzie nie wskazuje on *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on przepisy prawa procesowego, odnoszące się do kryteriów oceny wiarygodności i mocy dowodów. Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany - zgodnie z art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c. - ustaleniami faktycznymi, stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Z uwagi na ograniczenia wynikające z art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c., o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie może w żadnym razie świadczyć kwestionowanie ustaleń faktycznych lub oceny dowodów sądu drugiej instancji, również we wniosku

o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20 i z 11 lutego 2021 r., IV CSK 217/20).

Również podnoszone przez skarżących zarzuty naruszenia prawa procesowego co do sposobu uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia - art.328 § 2 k.p.c. (obecnie jest to art.327<sup>1</sup> k.p.c.) w istocie swej zmierzają do zakwestionowania ustalonego przez sądy stanu faktycznego.

Mając na względzie zaprezentowane argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

[SOP]

[ms]